

Aan de relaties van DOCK-Haarlem

Haarlem, juni 2011,

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij sturen wij u het jaarverslag van DOCK-Haarlem toe.

Het is een publieksversie van het jaarverslag dat dient ter verantwoording van de besteding van onze subsidie van de gemeenten.

DOCK-Haarlem is een brede welzijnsorganisatie, actief in Haarlem Noord, Oost en Schalkwijk. Onze primaire doelgroep wordt gevormd door die burgers die voor opbouw of instandhouding van hun sociale netwerken en maatschappelijke participatie gebruik maken van onze faciliteiten of daarin ondersteund worden door onze medewerkers. Per werksoort lichten we toe welke activiteiten wij op dit gebied in 2010 hebben uitgevoerd.

Wij wensen u veel leesplezier toe en zijn altijd bereid om zaken nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Dick Jansen

Regio-directeur Haarlem

J A A R V E R S L A G

2010

HAARLEM

DOCK

JAARVERSLAG 2010

DOCK Haarlem

Publieksversie

Dit jaarverslag is een samenvatting van de uitgebreide en schematische versie van het jaarverslag 2010 ten behoeve van de verantwoording aan de financier.

Voorwoord

Na de eerste roerige jaren na overname van delen van de failliete voorganger Radius zette DOCK in 2010 een volgende stap naar een nieuw elan. Halverwege het jaar trad er een nieuw management aan. Er werd een begin gemaakt met het formuleren van een nieuwe toekomstvisie. Interne bedrijfsprocessen werden verder op orde gebracht. De relaties met de externe partners en de financiers werden vernieuwd.

Van belang was dat het beeld van de organisatie zowel intern als extern in overeenstemming werd gebracht met de feitelijke situatie. Zowel bij de partners, publiek en politiek als bij de medewerkers heerste nog het beeld dat DOCK identiek was aan het ooit veel omvangrijker Radius. Er was een onbalans tussen beeld en werkelijkheid. DOCK verricht als brede welzijnsorganisatie in een groot gebied met ruim 100.000 mensen veel taken op facilitair gebied – openstelling van zo'n tien accommodaties – en op agogisch gebied: opbouwwerk, jongerenwerk, kinderenwerk, ouderenwerk en opvoedings- en ontwikkelingsondersteuning. Maar voor de uitvoering van dit brede takenpakket heeft DOCK niet meer dan 30 voltijds banen beschikbaar. Het zelfbeeld van 'het grote DOCK' leidde dan ook tot een betrekkelijk overspannen prestatieplan. Dat leidde weer tot een hoge werkdruk met veel risico's op uitval of kwaliteitsverlies. Desalniettemin werden op vrijwel alle fronten de resultaten behaald: een prestatie op zich. Zeker in de context van een managementwisseling wat in een organisatie altijd veel onrust met zich meebrengt.

Dat betekent dat we, terugkijkend op dit bewogen jaar, vol vertrouwen naar de toekomst kijken. DOCK is na de eerste moeilijke en onrustige jaren door de flessenhals heen.

Dit jaarverslag geeft per werksoort een korte terugblik. Met markering waar minder en waar meer is geleverd dan was afgesproken. Onze conclusie is dat DOCK gemiddeld heeft geleverd waar zij voor wordt gefinancierd, zij het dat de rapportcijfers in onze perceptie onderling uiteenlopen. Het ouderenbezoek en het jongerenwerk bleef op onderdelen achter bij de plannen. Het opbouwwerk

scoorde daarentegen bij het leveren van de prestaties in het kader van de wijkcontracten meer dan gemiddeld. De lijn naar de toekomst is dat we op alle onderdelen minstens goed en liefst uitmuntend willen scoren. De opgaande lijn is onmiskenbaar en wordt door de medewerkers ook zo beleefd.

We gaan niet uitputtend in op alle achtergronden. Dat zou deels een herhaling van het jaarverslag over 2009 opleveren. Bovendien willen we een beetje af van de 'ronkende' verhalen, maar zakelijk toelichten welke trends zich voordoen en een verklaring proberen te geven van opvallende verschillen tussen plan en prestatie.

Wie alle details wil weten, verwijzen we graag naar het schematisch jaarverslag: op aanvraag beschikbaar.

Ook zullen we komende jaren structureel de tevredenheid over onze dienstverlening gaan meten. In 2010 hebben we daar al een begin mee gemaakt bij de afronding van de wijkcontracten. Voor de zomer ronden we een tevredenheidsonderzoek af onder de sleutelfiguren waarmee wij samenwerkten. De resultaten zullen aan de gemeente beschikbaar worden gesteld.

Uiteraard is DOCK nu niet 'af'. Sterker nog: we staan aan het begin van de kanteling van een professionele organisaties met vrijwilligers, naar een organisatie van en voor actieve burgers ondersteund door professionals. Dit proces vergt nog enkele jaren. Al is DOCK dan niet de grote organisatie waar men ons tot voor kort voor hield: wij zijn ook geen gideonsbende die elk moment op elke vraag flexibel kan inspringen. Dat hoeft ook niet: beproefde werkwijzen waar gebruikers tevreden over zijn zetten we niet overboord. Daarop ligt in dit verslag het accent. Daarnaast ontwikkelen we de komende jaren nieuwe werkvormen.

Graag willen we met iedereen die vragen of opmerkingen heeft het gesprek aangaan over nut en noodzaak van welzijnswerk in een samenleving in beweging.

Dick Jansen, regio-directeur DOCK Haarlem

Inhoud

Moedercentra	7
Stap-programma's	8
Kinderwerk	9
Jongerenwerk	15
Stedelijk Jeugdwerk	17
Stedelijk consulent diversiteit	17
Opbouwwerk	19
Ouderenwerk	22
WMO-loket	24

Moedercentra

Alle beoogde resultaten van het Prestatieplan zijn gehaald.

Resultaat: In totaal hebben 1360 vrouwen de moedercentra bezocht en hun sociale vaardigheden versterkt. 60 Vrijwillige medewerksters hebben daarnaast volgens de basisprincipes van zelfbeheer en zelforganisatie van het moedercentrum hun organisatorische competenties versterkt.

In de Moedercentra in Schalkwijk, Oost en Noord wordt met veel elan en enthousiasme gewerkt aan de empowerment van vrouwen die maatschappelijk willen participeren.

In alle moedercentra wordt volgens dezelfde methode van competentieversterking gewerkt. We konden ook dit jaar op basis van extra tijdelijke middelen deskundigheid inhuren, om van een aantal deelnemers een scan te krijgen van hun competenties om vervolgens gericht te kunnen werken aan de ambities van de vrouwen op basis van sterktes.

De formule van de Moedercentra is even eenvoudig als geraffineerd: het is een veilige plek voor vrouwen die de eerste stappen zetten om zichzelf te versterken op weg naar maatschappelijke participatie. Voor velen is dat nog een onnoemelijk grote stap. Stap voor stap werken de vrouwen aan hun zelfvertrouwen en vaardigheden. Vanuit de ontmoetingsbijeenkomsten waar zij als deelnemer binnenkomen, gaan zij stap voor stap meedraaien in de organisatie. Eerst in de organisatie van de ontmoetingsbijeenkomsten en meedenken over het inhoudelijk programma (themabijeenkomsten en voorlichting). Deze stap richt zich sterk op zelfbeheer. Als de vrouwen daarvoor klaar zijn, kunnen ze als vrijwilligers verantwoordelijkheid nemen voor de organisatie van cursus en trainingen. Op hun beurt trekken de vrouwen andere vrouwen mee in hun ontwikkeling. De onderlinge solidariteit en zorg is groot. De Moedercentra hebben zich in de loop der jaren tot een centrale voorziening in de wijken ontwikkeld en vormen voor veel vrouwen een onmisbaar anker op weg naar hun maatschappelijke participatie.

Er is geen duidelijk uitstroommoment aan te wijzen, omdat vrouwen met individuele begeleiding en coaching stap voor stap als vrijwilliger buiten de moedercentra actief worden, maar nog wel als vaste bezoeker geregeld terug blijven komen. Hierdoor ontstaat er als het ware een langzame overgang van 'binnen' naar 'buiten'. Van acht vrouwen is bekend dat zij in 2010 uitstroonden naar inburgeringscursussen, betaald werk (kinderopvang en zorg) en vrijwilligerswerk. Dertien vrouwen stroomden intern door naar vrijwilligerswerk bij fietslessen, kinderopvang, computerles, administratie en Doorstap-programma's. Veel deelnemers werden actief op de school van hun kinderen. Betere registratie moet in de toekomst

meer duidelijkheid verschaffen over wat vrouwen 'na het Moedercentrum' gaan doen.

Aan de voorlichtingen en trainingen namen 500 vrouwen deel. Het programma was in 2010 onder meer gericht op:

- Empowerment- en assertiviteitstrainingen;
- Fietsen;
- Computervaardigheden;
- Gezond koken;
- Gezondheid en persoonlijke verzorging;
- Arabisch;
- Creativiteit;
- Nederlands;
- Sport.

Opvoeding werd themagewijs aan de orde gesteld (ook in samenwerking met de Stap-programma's). De onderwerpen die hierbij aan bod kwamen, waren:

- Brandwonden;
- Spelen is leren;
- Actief voorlezen;
- Slaapproblemen;
- Voorlezen;
- Marokkaans familierecht.

Ook wordt aandacht besteed aan belangrijke culturele feesten: Internationale vrouwendag, Iftar (Ramadan), St. Maarten, Kerstfeest.

Regelmatig overleg vindt plaats met Vluchtelingenwerk, Vrijwilligerscentrale, afdelingen Gemeente Haarlem, wijkraad en scholen.

12 Vrouwen hebben de cursus Kinderopvang met certificaat afgerond en zijn inzetbaar in de kinderopvang van het Moedercentrum ten behoeve van de inburgeringstrajecten voor Nova College in Meerwijkcentrum.

24 Vrijwillige medewerksters van de kinderopvang hebben vanuit het NUGGERS-traject een opleiding tot gastouder kunnen volgen.

Verder hebben de Moedercentra in alle wijken deelgenomen aan activiteiten lentefris, Koninginnedag, zomerfestival, midzomermarkt, kerstmarkt, Iftar, sport en speldag, Kunst- en Cultuurmarkt.

Kinderen horen erbij

Tijdens de activiteiten waar de moeders aan deelnemen, worden de kinderen (circa 75) opgevangen in de Moedercentra. Vaak meerdere dagdelen per week. Dit zijn zowel kinderen van vrijwillige medewerksters, cursisten, kinderen van opstap, als kinderen van vrouwen die de inburgeringslessen van het Nova College volgen. Door deze vorm van opvang komen de kinderen in aanraking met andere kinderen en de Nederlandse taal. Vaak voor het eerst.

In Bergen vond dit jaar de conferentie van het internationale netwerk van Moedercentra (MINE) plaats. Hierdoor konden een aantal deelnemers en professionals aan de conferentie deelnemen.

Samengewerkt is met de volgende organisaties:

Stichting Kontext, Sport-support, Movisie, Roads, Wijk-raden, MCS, CJG, migrantenorganisaties, Vluchtelingen-werk, Wijkcontactvrouwen, Haarlem effect, verschillende afdelingen van de gemeente Haarlem, Nova College, Mondiaal Centrum, andere moedercentra uit Nederland, 5^e kwartier.

Het Moedercentrum functioneert ook als contact-punt voor die organisaties die naar wegen zoeken om dezelfde doelgroep te bereiken zoals: Vrijwilligerscen-trale, ZontaclubSport Support, Wijkcontactvrouwen, Zontaclub Kennemerland, ROC's en particuliere instellingen.

Stap-programma's

Stap In:	Doelstelling: 20 gezinnen; resultaat: 19 gezinnen bereikt.
Instap:	Doelstelling: 12 gezinnen; resultaat: 12 gezinnen bereikt
Opstapje:	Doelstelling: 30 gezinnen; resultaat: 51 gezinnen bereikt
Opstap:	Doelstelling: 72 gezinnen; resultaat: 77 gezinnen bereikt.

De Stap-programma's zijn een belangrijk instrument voor gezinnen met risico's op achterstand door taalbarrières, laag inkomen en lage opleiding. De medewerkers zijn geschoold in het instrueren van de deelnemende moeders via de Triple-aanpak. Het programma richt zich op het bevorderen van kennis over de kracht van positief opvoeden, vergroten van zelfvertrouwen en zelfredzaamheid van de opvoeder en het vergroten van de veerkracht van de kinderen.

Het Stap In programma is de eerste stap: in het gezin komt een voorlichter aan huis om de ouders, doorgaans de moeder, wegwijs te maken in het aanbod: Centrum voor Jeugd en Gezin, peuterspeelzaal, Voorschool, Stap-programma's, inburgering.

Instap is een programma voor moeders van kinderen van 0 – 2 jaar. Het wordt aan huis gegeven. De inzet is om zo vroeg mogelijk die opvoedingsondersteuning aan te bieden die nodig is, zodat de opvoeders in die vroege, gevoelige fase goed toegerust worden en zelfvertrouwen krijgen. De resultaten zijn goed. Wel vergt deze benadering veel capaciteit met een betrekkelijk

gering bereik in verhouding tot de groepsaanpak met Opstapje en Opstap.

De programma's Opstapje (moeders van 2 – 4 jarigen) en Opstap (moeders van 4-6 jarigen) zijn beproefd en bewezen. Het bereik is groot. De terugkoppeling van met name het onderwijs geven aan dat de kinderen waarvan de moeders aan de programma's hebben deelgenomen het goed doen. Uiteraard is op landelijk niveau uitputtend onderzoek gedaan naar de effectiviteit van deze programma's die dit ondersteunen, maar het is ook goed om te merken dat de programma's op lokaal niveau aan die verwachtingen voldoen.

Voor de uitvoering van de Stap-programma's is op nadrukkelijk verzoek van de gemeente meer dan voorheen geworven in Noord. Dat leidde tot de gewenste toename. Vanwege de beperkingen in capaciteit ontstonden er in Schalkwijk daardoor wel wachtlijsten.

De Stap-programma's vormen inmiddels een stevige en vertrouwde schakel in de Haarlemse ketenaanpak van opvoedingsvoorlichting en -ondersteuning.

Kinderwerk

Het Kinderwerk dat DOCK uitvoert, kent twee componenten:

1. School in de Wijk
2. DOCKing stations

School in de Wijk

In het kader van School in de Wijk heeft DOCK een coördinerende rol in Noord en in Oost/Schalkwijk. In Noord voert DOCK de hele coördinatie uit, ook ten behoeve van de activiteiten voor scholen door externen. In Oost/Schalkwijk nemen de scholen zelf een actieve rol op zich bij de coördinatie van de activiteiten in de scholen.

Alleen al in Noord nemen ruim 800 kinderen deel aan de activiteiten - van Oost/Schalkwijk zijn door de andere werkwijze geen betrouwbare cijfers te leveren, maar het beeld is vergelijkbaar - waardoor School in de Wijk aantoonbaar een heel belangrijke factor is geworden van het naschoolse aanbod.

De afstemming tussen de scholen en de uitvoerende organisaties en partners van naschools aanbod is echter uiterst gecompliceerd en vergt veel meer tijd dan vanuit de voorziening hiertoe wordt vergoed. De schoolbesturen zullen zelf meer inspanningen moeten plegen om de organisatie rond te krijgen. In 2011 zijn hierover op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt.

DOCKing stations

DOCK ziet haar activiteiten voor de basisschoolkinderen in de vrije tijd als een vorm van 'opladen'. De vergelijking met een oplaadstation ligt voor de hand. Het kinderwerk richt zich op het verwerven van competenties. Door de kinderen hierin te trainen, kunnen zij zich tot authentiek individu ontwikkelen. Het zogenaamde COOL-principe (Competenties Ontwikkelen Oefenen en Leren) staat voorop.

Vanuit dat principe is met inzet van stagiaires en vrijwilligers een hele reeks van activiteiten ontwikkeld.

Een greep uit het aanbod

Noord

Kindercoach

7 Kinderen hebben een faalangsttraining of coachingstraject gevolgd, met back-up aan ouders en leerkrachten.

Verteltheater

Op ongewone locaties (parkeergarage) verwerken twee ervaren regisseurs de levensechte verhalen van tien kinderen in een theaterstuk op locatie. De kinderen speelden hun eigen verhaal. Drie ongewone en druk bezochte

voorstellingen voor andere kinderen en ouders waren het resultaat. En kinderen die hun angsten hadden leren overwinnen.

The bridge

Een activiteit in het Engels voor kinderen tussen 8-12 jaar. Niet alleen komt Engels als tweede taal in het basisonderwijs steeds meer op de voorgrond, in het kinderwerk wordt geëxperimenteerd met een vreemde taal, omdat juist de druk om in een vreemde taal te communiceren de kinderen goed blijken te leren samenwerken. Groei in zelfvertrouwen is het resultaat. En vaardigheid in het Engels. Voor een deel van de kinderen die dit minder van huis uit meekrijgen is dat een extra voordeel.

KinderPers(Media)Buro

Een groep kinderen maakt onder begeleiding een magazine over een thema. Eerste thema - in samenwerking met twee combinatiefunctionarissen van bibliotheek en scholen - was natuur. Tweede - in samenwerking met opbouwwerk - was Het Levensverhaal. Hiervoor interviewden de kinderen ouderen.

Mini-kinderrestaurant

In vijf bijeenkomsten leerden kinderen niet alleen koken, maar ook wat gezond eten is en hoe je 'vieze' groenten lekker kunt klaarmaken.

Parkwijk

Straatspeeldag

Er is ondersteuning gegeven aan de uitvoering en organisatie van de Straatspeeldag in Parkwijk. Aan de Straatspeeldag hebben circa 250 kinderen deelgenomen. Er waren 10 vrijwilligers en 25 studenten actief.

Kinderplein

Bij de nazomermarkt heeft DOCK de coördinatie van het kinderplein verzorgd. Hier kwamen circa 70 kinderen op af die de hele dag hebben deelgenomen aan diverse activiteiten.

Straatspeeldag

DOCK heeft de organisatie van het sinterklaasfeest in de wijk ondersteund.

Troepers

Kinderen namen deel aan acties om zwerfvuil in de wijk op te ruimen.

MEERtalent

Op verschillende manieren werken kinderen door middel van sport, spel en recreatieve activiteiten aan hun talenten. Met ondersteuning door 3 vrijwilligers, 5 hbo-stagiaires en 8 maatschappelijke stagiaires zijn in totaal 70 kinderen een jaar na schooltijd aan de slag geweest. Uit een evaluatie, en na nulmeting, bleek dat de kinderen het project hoog waardeerden: 9,8 van 10. Bovendien geven alle kinderen aan dat zij dingen leren bij MEERtalent zoals samenwerken (67%), fantasie gebruiken (67%) en met andere kinderen om gaan (47%).

Taakstraf

Er zijn zeven taakgestrafte jongeren begeleid tijdens hun werkzaamheden bij MEERtalent.

Boerhaavewijk

Streetwise

In samenwerking met Pré Wonen, bewonerscommissie Boumanplein en opbouwwerk DOCK is vormgegeven aan drie speelfeesten gericht op positief samen spelen (Streetwise) op het Professor Boumanplein. In april hebben 110 kinderen en 6 jongeren deelgenomen. In mei hebben 100 kinderen en 12 jongeren deelgenomen en in oktober hebben 30 kinderen deelgenomen. De feesten zijn ondersteund door circa 15 vrijwilligers. 2 Mbo-stagiaires, 1 hbo-stagiaire en 4 maatschappelijke stagiaires hielpen in de begeleiding. De methodiek van Streetwise is geschreven en er is een registratieformulier ontwikkeld.

Europawijk

Wereldkindertheater

In samenwerking met Wereldkindertheater is er vormgegeven aan een theaterproject voor kinderen en jongeren uit Schalkwijk. In het project hebben 5 groepen (3 kindergroepen en 2 jongerengroepen) 10 weken gewerkt aan

een toneelvoorstelling die zij zowel in de wijk als in het theater hebben opgevoerd. In totaal hebben 37 kinderen en 15 jongeren deelgenomen aan het project. Helaas is de voorstelling van de jongens (12+) niet doorgegaan. Tijdens het project zijn twee vrijwilligers begeleid.

Meerwijk

Leonardo da Vinciplein

In overleg met de scholen in de wijk is vormgegeven aan een bijeenkomst over problematiek onder kinderen (12-) op het Leonardo da Vinciplein. Hieruit zijn afspraken gemaakt over de integrale aanpak door de afdeling veiligheid van de gemeente. Het kinderwerk heeft de overlastgevende groep kinderen in kaart gebracht.

Huiskamerinloop

Kinderen met lastig gedrag worden in een huiskamerinloop ondersteund om tot positief samenspel te komen. De aanpak heeft merkbaar effect. 30 Kinderen hebben deelgenomen. Er is met alle ouders contact geweest, alle kinderen hebben een intakegesprek gehad en er zijn 10 kinderen extra begeleid. De aanpak is intensief en langdurig, maar heeft niet alleen voor de kinderen zelf effect, maar voor de hele wijk. Overlast door ruzies is teruggedrongen.

Er zijn twee doorverwijzingen naar hulpverlening geweest. Er is regelmatig contact met de scholen over de voortgang van de kinderen. Gedurende het project zijn 5 hbo-stagiaires, 2 mbo-stagiaires en 1 vrijwilliger begeleid. Er zijn de volgende incidentele activiteiten geweest bij de huiskamerinloop:

Kamp Pinksteren (25 deelnemers);

Kamp december (7 deelnemers);

Zwemactiviteit (9 deelnemers).

Rap-activiteiten om talent van deelnemers te ontwikkelen (10 deelnemers).

Bij de incidentele activiteiten zijn 7 vrijwilligers ondersteund.

Verteltheater

DOCK Kinderwerk heeft in 2010 een uniek project gecoördineerd: het Verteltheater. Het project vond plaats in het kader van School in de Wijk Haarlem Noord Zuid.

Er zijn eerst twee regisseurs aangetrokken voor het project; Eveline Hesp en Wim Staessens.

De makers hebben ruime ervaring met theater en kinderen. Voor theatergroepen (o.m. theatergroep MAX., Delft) werken ze met kinderen die de voorstellingen bezoeken. Daarnaast regisseren beiden voor verschillende festivals (o.a. Witte de Withfestival in Rotterdam) voorstellingen. Vaak maken ze voorstellingen op locatie, die gebaseerd zijn op de verhalen van de locatie.

Eind 2009 zijn er twee workshops op drie verschillende scholen gehouden voor groep 6 en 7. Zo'n 115 kinderen hebben meegedaan aan deze workshops. Het waren twee verschillende workshops: een vertelworkshop en een theaterworkshop. Na deze workshops is er in 2010 begonnen met een selectief groepje kinderen (10) van twee verschillende scholen in Haarlem Noord

De kinderen vertellen verhalen over zichzelf, hun familie en buurtbewoners. De jonge acteurs hebben ter voorbereiding op de voorstelling verschillende interviews gehouden en zijn zelf eveneens geïnterviewd door theatermakers Eveline Hesp en Wim Staessens. De mooie, ontroerende of soms schurende zaken die hieruit voortkwamen, vormden een uitgangspunt voor scènes. Gecombineerd met bestaande teksten (van schrijfster Enne Koens) levert dit materiaal voor een informatieve, persoonlijke en unieke inkijk in de levens van 10 Haarlemse kinderen.

Want wat de kinderen hoorden tijdens de interviews en wat ze lazen tijdens de repetities riepen vragen bij hen op. Kunnen wij het anders aanpakken, of zitten we aan het eind van het verhaal met dezelfde vragen en verwachtingen, zoals iedereen om ons heen? *“Ik weet het niet meer, het lijkt me het best me er even aan te onttrekken en samen met de anderen een plan te bedenken.”*

In de anonimiteit van de ondergrondse parkeergarage van de Albert Heijn aan het Soendaplein 18 durven de jonge kinderen het weer aan. Ze ontmoeten elkaar en proberen samen hoe het anders kan.

Ze leren elkaar beter kennen en moeten opnieuw beslissingen nemen. *“We kunnen het nog altijd niet, maar zo is het nu eenmaal – en dat is niet erg.”*

De voorstelling was een groot succes,. Twee maal was er al opgetreden voor de kinderen van de eigen school maar nu de ‘echte’ uitvoering. Er kwamen zo'n 73 genodigden. Deze waren verbaasd over de vreemde locatie; de parkeergarage. Men nam plaats op omgekeerde groentekratten, allemaal grote dozen, winkelwagens... Een voor een kwamen de kinderen tevoorschijn uit de dozen en trokken het publiek een andere wereld in...

Het publiek was erg onder de indruk van alle mooie en ontroerende verhalen van de kinderen. Aan het eind klonk er een daverend applaus.

Het project was anders dan anders. Een uitdaging. Een ervaring voor alle betrokkenen die ze nooit meer vergeten.

Misja Steen Kinderwerker DOCK Haarlem

Huiskamerinloop

Het absolute hoogtepunt van het jaar is natuurlijk wel het kamp! Alle kinderen die deelnemen aan de huiskamerinloop kijken hier elk jaar weer enorm naar uit. Zowel in de winter (december) als in de zomer (Pinksteren) worden alle kinderen uitgenodigd om één nachtje mee te gaan op kamp.

In het Pinksterweekend gingen er dit jaar kinderen uit maar liefst vier huiskamerinloopgroepen mee. De groepen kwamen uit Parkwijk en Meerwijk. Dit zorgde voor de nodige strijd, maar naarmate het kamp langer duurde ontstonden er de nodige vriendschappen. Dat kan ook haast niet anders met zo veel leuke activiteiten. Zo hadden we 's avonds een superenge spooktocht waarbij Juf Yeliz bijna onherkenbaar was verkleed als het enge spook Helena. Zelfs de oudste jongens werden bang van haar mysterieuze verschijning. En terwijl we steeds dieper het bos ingingen, werd de groep steeds hechter. Niet alleen door spanning verbinden wij de kinderen met elkaar, maar ook door leuke activiteiten. Zo werd er bij het Costa-spel stevig onderhandeld en samengewerkt om te winnen van de leiding.

Al met al kijken we dus terug op een geslaagd kamp, waar zo'n 25 kinderen aan hebben deelgenomen. En... dit was allemaal niet mogelijk geweest zonder onze zeven fantastische vrijwilligers die zich het hele kamp lang letterlijk in het zweet hebben gewerkt om de kinderen een onvergetelijke tijd te bezorgen.

Streetwise

In september was het dan zo ver, alle vaste deelnemers van Streetwise en de huiskamerinloop mochten mee naar de Linneaushof. We verzamelden in Boerhaavewijk. Een grote groep moeders zwaaide ons uit terwijl de stadbus vertrok naar ons grote avontuur. In de bus moesten de kinderen nog wel even wennen aan elkaar, maar toen we eenmaal in de Linneaushof waren, werd er volop gespeeld. De dag was een feestje voor deze kinderen, die de speeltuin nog niet kenden. Kinderen die in de bootjes wilden varen, werden hierbij geholpen door de vrijwilligers en er werd heerlijk gelachen en geschaterd in de botsauto's en een aantal kinderen durfden het zelfs aan om het water in te gaan. Eenmaal in de bus terug zagen we vooral blij, maar vermoeide gezichten. Al met al kunnen we dan ook zeggen dat we supertrots zijn!

Rapper

In januari 2011 kwam er een lang gekoesterde droom van Emre in vervulling. Tijdens de huiskamerinloop ontdekte hij zijn talent voor rappen. Samen met Juf Edith en groepsgenoten heeft hij buiten de huiskamerinloop vele uren gewerkt aan zijn teksten en aan zang. Voorwaarde om mee te doen was dat de jongens thuis zouden werken, zodat ze zich niet hoefden te vervelen op straat. Emre liet zich dit geen twee keer zeggen en ging hard aan de slag. Na een jaar lang werken, oefenen, herschrijven en nog meer oefenen was het zo ver. Bij de opening van de kas mocht hij voor zijn groepsgenoten, buurtbewoners, medewerkers van DOCK én DIGGY DEX zijn rap ten gehore brengen. Een juichende zaal, een stroom van complimenten (zelfs van DIGGY DEX) en een waardebon waren het resultaat. Emre, we zijn supertrots! Wie weet horen we in 2011 nog wel meer van onze rappende kids uit Meerwijk!

Toneel

In januari 2010 is Stichting DOCK in samenwerking met Scholen in de Wijk en Wereldkindertheater gestart met een toneelproject in Europawijk, Boerhaavewijk en Meerwijk. Tijdens dit project hebben drie groepen kinderen uit groep 6 t/m 8 gedurende tien weken toneellessen gekregen van een echte regisseur van Wereldkindertheater. Alle lessen zijn gegeven van uit improvisatie. De kinderen hadden dus een duidelijke eigen inbreng en dat was te merken tijdens de voorstelling. Zo had de groep uit Europawijk een fantastisch toneelstuk gemaakt over ridders en prinsessen, de groep uit Meerwijk had gekozen voor een fantasiespel en de leerlingen uit de Boerhaavewijk hadden 'circus' als thema. Alle groepen hebben hun voorstelling laten zien in de wijk. Met dank aan Stichting Sint Jacob zijn twee voorstellingen gespeeld in Schalkweide, waar buiten de bewoners ook diverse leerkrachten en kinderen uit de buurt bij de voorstellingen aanwezig waren. De derde voorstelling is gespeeld in wijkcentrum de Ringvaart. Wij willen alle kinderen en docenten enorm bedanken voor hun inzet en het mooie resultaat!

Jongerenwerk

DOCK voert in alle stadsdelen jongerenwerk uit, deels in jongerencentra en deels op straat: ambulante werk. Op alle locaties zijn de beoogde resultaten in termen van bereik grotendeels gerealiseerd. Daar vallen wel kanttekeningen bij te maken. Zie hierna.

Het doel van het jongerenwerk is tweeledig:

1. jongeren door middel van een passend recreatief aanbod een zinvolle vrijetijdsbesteding aanbieden en hen leren zich daarin te ontwikkelen; met aandacht voor het ontwikkelen van hun competenties en vaardigheden;
2. vanuit de vertrouwensrelatie die jongerenwerkers met de jongeren opbouwen hen ondersteunen bij het maken van verstandige keuzes bij (school)loopbaan en bij het oplossen van problemen in de persoonlijke levenssfeer. Doorverwijzing naar gerichte passende hulpverlening is onderdeel van de professie.

Het gevolg van een goed functionerend jongerenwerk is dat een deel van de door het publiek ervaren overlastproblematiek door hangjeugd wordt opgelost. Echter, niet alle jongeren zullen zich aangesproken voelen door het aanbod. Bovendien staan de beperkingen in capaciteit doorgaans niet meer dan twee tot drie openstellingen per week toe.

Kanttekeningen

In Schalkwijk zijn uiteraard alle ogen gericht op Prisma. Hoewel formeel aan het prestatieplan wordt voldaan (er is immers een door het College goedgekeurd plan van aanpak ontwikkeld én er is in 2010 een start gemaakt met werken met de jongeren aan heropening), is er eerder sprake geweest van een valse start. Na sluiting in december 2009 op last van de gemeente en een mislukte heropening in februari blokkeerde de gemeenteraad in mei een voornemen tot herstart. Er bleek op dit punt sprake van een vertrouwensbreuk tussen DOCK en de gemeente. Inmiddels waren personele wisselingen doorgevoerd en was met spoed aanvullende expertise aangetrokken. Dit alles in nauw en goed overleg met de gemeente. Toen de heropening in mei niet doorging, waren er met zowel uitzendbureaus als externe adviseurs langer lopende afspraken gemaakt.

Per saldo heeft het werk tussen februari en mei gedeeltelijk stil gelegen, onder meer vanwege ziekte van een medewerker in de nasleep van alle commotie. Ziektevervanging was geen issue, omdat volstrekt onduidelijk was in welke richting de situatie zich zou ontwikkelen. Op basis van die onduidelijkheid kun je geen nieuwe medewerkers aantrekken. Uiteraard lopen voor DOCK de salarislasten en huisvestingslasten (huur Prisma van Vastgoed) gewoon door.

De adviseurs hebben zich na mei ingezet op het trainen van het hele team, onder meer met het invoeren van een methode om de door de gemeente beoogde groepsaankpak gestructureerd te kunnen uitvoeren. Hiervan konden in 2011 al de eerste vruchten geplukt worden bij de ontwikkeling van de Groepsaankpak Overlastjeugd. Een door het jongerenwerk gesystematiseerde inventarisatie kon scherper dan voorheen inzoomen op 'harde kern' en 'meelopers'. Een helder onderscheid is in de aanpak van groot belang.

Het nieuwe personeel is tijdelijk ingezet op werken op andere locaties: zowel ambulante als in het Meerwijkcentrum, tot het heropenen van Prisma.

Na de komst van het nieuwe management in september is werk gemaakt van een nieuw plan van aanpak. Dat heeft geleid tot herstel van vertrouwen tussen DOCK en gemeente. Inmiddels was door nieuwe medewerkers een band opgebouwd met de oude en mogelijk nieuwe doelgroep. In dat opzicht heeft de langere adempauze onverwacht goed uitgepakt en kon tegen het eind van 2010 met jongeren toegewerkt worden naar een herstart.

In Meerwijkcentrum is, door deze veranderde omstandigheden, intensiever jongerenwerk uitgevoerd dan aanvankelijk beoogd. Inmiddels is gebleken dat de ruimtelijke organisatie van Meerwijkcentrum voor het jongerenwerk sterk belemmerend werkt. Bij gaan en komen is er heel snel sprake van overlast voor bewoners; inpandig is de ruimte te krap bemeten voor haar functie, maar tevens is de onmogelijkheid om het gebouw te compartimenteren een handicap. Bij toiletbezoek moet er streng op worden toegezien dat jongeren niet doorlopen naar andere ruimten in het gebouw. Dit levert heel snel een sfeer van wantrouwen tussen jongeren en leiding. In dat opzicht zijn de resultaten in kwaliteit en in bereik onder de maat. In 2011 wordt overwogen om geen jongerenwerk meer in Meerwijkcentrum uit te voeren.

(Overigens levert dit compartimenteringsprobleem ook voor andere gebruikers zoals het kinderwerk en het Moedercentrum problemen op.)

In Noord zijn de resultaten ook niet alle gehaald. Het ambulante werken, met name op het Nieuw Guineaplein heeft wel resultaat gehad. Op locatie, in De Fjord, zijn niet alle resultaten gehaald. Met name bleek het niet te lukken om een meidengroep van de grond te krijgen. Na

een start met een kleine groep lukte het niet om dat uit te breiden. Het gaat hierbij om meiden die van hun ouders niet mogen deelnemen aan gemengde groepen, maar wel heel graag activiteiten buitenshuis willen ontplooiën om sociaal isolement te voorkomen. Een rol hierbij speelt de gedateerdheid van de inrichting van de jongerenontmoetingsruimte: feitelijk een oude bunker die door nieuwbouw in de jaren zeventig is overhuifd. De gewelfde ruimte is laag, 'hokkerig' en onoverzichtelijk. Er is geen daglichttoetreding. Ook het imago van een 'jongenscentrum' maakt het lastig om meer meiden aan te trekken.

Wisselingen van personeel veroorzaakte een dip in het aantal bezoekers, maar dat trok in de tweede helft van het jaar weer aan. Een vertrouwensband tussen jongeren en jongerenwerk is van groot belang voor continuïteit in bereik, maar kan natuurlijk niet gegarandeerd worden.

Verder leidt het gegeven dat in Noord vier organisaties zich richten op het jongeren (naast DOCK Haarlem Effect, Streetcornerwork en Youth for Christ) tot versnippering

en snel verlies van contact met een op zich toch al erg dynamische doelgroep.

In de Zuidparker is na de zomer aan aanvang gemaakt met het opzetten van een meidengroep. Hier lukte het wel. Wellicht geholpen door de combinatie met het Moedercentrum Doenja in dezelfde voorziening, zij het op andere tijdstippen.

De overige resultaten zijn in De Zuidparker gehaald. Het ambulant werken in heel Oost vanuit de Zuidparker lukt echter met moeite. Hierbij speelt de beperkte agogische formatie een rol. Zonder stagiaires kunnen de openstellingen alleen plaatsvinden met twee jongerenwerkers aanwezig in verband met zowel aspecten van veiligheid als agogisch (bij begeleiding door één jongerenwerk kom je niet toe aan het opbouwen van vertrouwensbanden). De samenwerking door het hele team met de gemeente en Streetcornerwork in het netwerk 12+ en bij de Aanpak Overlastgroepen is sterk geïntensiveerd en loopt goed.

Stedelijk Jeugdwerk

StuifStuif en Winterstuif

Doelstelling: minimaal 3000/700 kinderen; resultaat: 4600/1100 kinderen.

De StuifStuif en de Winterstuif zijn begrippen in Haarlem. Een groep van meer dan honderd vrijwilligers is weken in touw om in de zomer- en kerstvakantie een ongekend spektakel van activiteiten op poten te zetten. Enkele duizenden kinderen nemen eraan deel. Soms omdat ze het al jaren kennen, anderen komen voor het eerst en maken op een heel laagdrempelige manier kennis met sport, spel en cultuur.

Ouders zijn uiteraard een belangrijke partner. Zij stimuleren hun kinderen vaak om deel te nemen. Wat uit de reacties bij de Stuiven opvalt, is dat ouders kritischer worden op de aankleding en uitstraling van het evenement. De inhoud raakt ondergeschikt, het 'plaatje' lijkt belangrijker te worden. Bij kinderen merken wij dat de aandachtsboog van de kinderen nog altijd korter wordt. Een snel resultaat wordt geprefereerd boven een langdurige inspanning: 'zap-gedrag'. Opvallend is wel om te zien dat de 'gouwe ouwe' geduldwerkjes als kaarsen maken en kussentjes naaien zich daar geheel aan onttrekken.

Eénoudervakanties

Doelstelling: 40 gezinnen; resultaat: 37 gezinnen.

De éénoudervakanties waren goed bezet. Bij het opstellen van de plannen voor 2010 gingen we nog uit van vier vakanties, uiteindelijk bleken er slechts drie haalbaar, met name door prijsstijgingen van de accommodaties in dit segment.

Bij de éénoudervakanties valt verder op dat een aantal gezinnen zowel in het voorjaar als in de herfst mee zijn gegaan. Positief daaraan is dat het geleverde product duidelijk in de smaak is gevallen, negatief is dat er blijkbaar onvoldoende belangstelling is om ook andere gezinnen te enthousiasmeren. In de markt is inmiddels ook voldoende aanbod op het gebied van éénoudervakanties ontwikkeld. DOCK zal de afdeling Sociale Zaken in overweging geven om een deel van de middelen via een regeling in het kader van bijzondere bijstand beschikbaar te houden voor minima voor wie dit commerciële aanbod de huishoudbeurs overstijgt.

Stedelijk consulent diversiteit

Belangrijkste doelstellingen:

Doorgeleiden van 25 ondernemers naar inburgeringsactiviteiten. Resultaat: 23

Ondersteunen van zelforganisaties bij fondsen/subsidieverwerking en kadertraining. Resultaat: 3 bestaande en 6 nieuwe organisaties zijn ondersteund.

Kadertraining voor 15 organisaties. Resultaat: 20 organisaties.

De stedelijk consulent Diversiteit is een belangrijke schakel in de netwerken van en tussen de professionele organisaties en zelforganisaties. Waar in het verleden een veel zwaardere inzet vereist was om de inburgering vorm te geven, kunnen we het nu met één functionaris af die over een schat aan expertise beschikt. De inburgeringsopgave verandert in de loop der jaren. Uiteraard vestigen zich nog steeds nieuwe groepen, veel minder uit de traditionele immigratielanden, maar veel meer uit Afrikaanse landen. Daarbij is doorgaans sprake van vluchtelingenproblemen zoals bij de groep uit oostelijk Afrika - Somalië - die wegvlocht voor het oorlogsgeweld. Deze groepen hebben problemen met wegwijs worden in

onze tamelijk complexe samenleving met veel ongeschreven regels over de verhouding tussen burgers onderling en burgers en overheid. Ondernemende nieuwkomers moeten zich door een wirwar van regelgeving worstelen. Ondersteuning van dit type startende ondernemer is van groot belang.

De traditionele immigrantengroepen worden grotendeels goed ondersteund door zelforganisaties. Je ziet inmiddels een tweede generatie het roer als bestuurder overnemen van de eerste generatie. Daarbij is goede kadertraining nodig.

De trainingen op zich brengen veel verschillende immigranten in verschillende fasen van inburgering bij elkaar. Er ontstaan daardoor als spin off interessante samenwerkingsvormen.

Een groeiend probleem bij de traditionele groepen is de vergrijzing en de daarmee gepaarde gaande toename van afhankelijkheid – onder meer door dementie – van mantelzorgers. Onze consulent wordt dan ook ingeschakeld bij het ontwikkelen van verschillende trajecten om zowel de vroeg bejaarde oudere migranten te bereiken, als de mantelzorgers – doorgaans de dochters – die vaak nog in een situatie verkeren dat zij nu pas doordringen tot de arbeidsmarkt. Het ontwikkelen van passende praktijken voor dit soort vraagstukken is typisch een taak van de consulent Diversiteit. Zo is in 2010 een vorm van co-coaching ontwikkeld. Ervaren medewerkers – onder meer in de zorg – helpen nieuwe collega's zich te wapenen tegen alle uitsluitingsmechanismen die in professionele organisaties nog altijd bestaan tegen eerste of tweede generatie migranten. Dit blijkt effectief.

De multiculturele samenleving in Haarlem is volop in ontwikkeling. Veel gaat gelukkig goed, maar het gaat niet helemaal vanzelf.

Een greep uit de vele activiteiten die met ondersteuning of op initiatief van de consulent Diversiteit tot stand zijn gebracht:

Helpdesk diversiteit en interculturalisatie

- Er zijn met RBO Haarlem vier adviesgesprekken gevoerd en drie werkbezoeken afgelegd bij allochtone ondernemers, over het betrekken van allochtone ondernemers bij het specifieke aanbod van de gemeente 'allochtone ondernemers en inburgering'.
- De Belastingdienst voor Haarlem en omstreken heeft drie adviesgesprekken en ondersteuning gehad bij het organiseren van een voorlichtingsbijeenkomst speciaal voor Haarlemse ondernemers van Turkse afkomst.
- Met stichting Sint Jacob is een startbijeenkomst gehouden over een mogelijk aanbod voor allochtone ouderen.

Ondersteuning en advisering van Allochtone Zelf Organisaties (AZO) en Haarlems Migranten Platform (HMP)

Er zijn zes nieuwe organisaties gestart:

- een Turkse organisatie: Turks netwerk Haarlem
- een Marokkaanse organisatie in Haarlem Oost: De Toekomst
- een Somalische organisatie: Stichting Somalië
- een Congolese organisatie: Stichting Ngoma Kongo
- een Marokkaans initiatief in Haarlem Noord, in oprichting
- een Ethiopische initiatief

Deze organisaties zijn in samenwerking met het opbouwwerk ondersteund en begeleid. De eerste vier organisaties functioneren redelijk zelfstandig. De laatste twee hebben nog begeleiding nodig naar verzelfstandiging.

Deskundigheidsbevordering:

In 2010 heeft stichting Dock twee kadertrainingen aangeboden: in het voorjaar de training 'communicatie, samenwerken en netwerken - vinden en binden III'. En in het najaar een training fondsen- en subsidiewerving. Aan de trainingen namen respectievelijk 15 en 27 deelnemers deel aan elk een serie van vier bijeenkomsten.

50 jaar Turkse Haarlemmers

De vraag om ondersteuning, om in 2012 de aanwezigheid van 50 jaar Turkse Haarlemmers met een manifestatie en doorlopende activiteiten stevig neer te zetten, komt van de stichting Turks Netwerk Haarlem (ontstaan vanuit 16 Turks-Haarlemse zelforganisaties). Er zijn verschillende projectvoorstellen ontwikkeld om het wel en wee van de Turkse gemeenschap in Haarlem inzichtelijk te maken voor alle Haarlemmers: van de eerste gastarbeiders begin jaren '60 tot de succesvolle ondernemers in de jaren 2010 vast te leggen. In 2011 wordt verder gewerkt aan een breed programma met publicaties, conferenties en een cultureel programma. Ingezet wordt op het verwerven van externe fondsen.

Jongerenproject De Dialoog

2010 Was het laatste jaar van dit driejarig jongerenproject met stichting Welsaen. In februari is de laatste grote activiteit gehouden in De Ringvaart: Dialoog met mes op tafel, een dialoogmiddag met jongeren, ouderen, maatschappelijke organisaties en politici. In april is het project afgerond met een evaluatiebijeenkomst.

Opbouwwerk

Doelstellingen:

In de drie stadsdelen is een reeks aan beoogde resultaten geformuleerd. Belangrijkste prestatieafspraken waren in de zogenaamde wijkcontracten verankerd.

Resultaat:

In vrijwel alle wijken zijn deze wijkcontracten afgerond, en heeft DOCK geleverd wat was toegezegd. We hebben in 2010 in totaal meegewerkt aan 5 wijkcontracten. Samen met ruim 200 vrijwilligers en verschillende partners hebben we ruim 60 initiatieven opgezet met een bereik van meer dan 10.000 bewoners. 4 Wijkcontracten zijn in 2010 afgesloten. Alleen in Meerwijk loopt in 2011 nog een wijkcontract.

In alle drie de stadsdelen waar DOCK actief is, wordt werk gemaakt van samenhang in de samenleving. Opbouwwerk bevindt zich op het kantelpunt van oude werkvormen naar nieuwe. De samenleving lijkt steeds verder te versplinteren en uiteen te vallen. Individualisering lijkt onomkeerbaar. Dat betekent dat het welzijnswerk zich daaraan aan moeten passen. Waar twintig jaar geleden mensen langdurig te verenigen waren op gezamenlijke belangen, zijn die belangen nu erg kortdurend en erg lokaal. Dat blijkt vooral uit de onafzienbare reeks van kleine en grote projecten die in 2010 zijn uitgevoerd. Veel kortdurende projecten zoals de dag van de Soep in Noord of het huttenbouwen in de Europawijk, tot wat langdurigere projecten zoals Wijk op Plus (een schoonmaak/bewustwordingsactie in Europawijk). Hierna een opsomming van een reeks projecten.

Vernieuwing zien wij in aanpakken zoals De Kas in Meerwijk waar in de voormalige supermarkt een 'bedrijfsverzamelgebouw' is gerealiseerd in opdracht van en in samenwerking met de woningcorporatie Pré Wonen. Doel is een lokale aanjager te realiseren voor de lokale economie en starters op de ondernemersmarkt een veilige startkansen te bieden.

Heel anders, maar ook vernieuwend is het koppelen van individuen: één-op-één opbouwwerk. Na een proefperiode in De Hamelink in de Slachthuisbuurt is DOCK door de gemeente gevraagd om dit project, nu onder de naam Buuv, ook in Parkwijk op poten te zetten. Mensen worden voor een eenmalige dienst aan elkaar gekoppeld. Zeer kortdurend en passend in onze snelle samenleving waar mensen toch nog steeds iets voor elkaar willen betekenen.

Een greep uit de vele projecten en activiteiten die door het opbouwwerk van DOCK werden ondersteund, met zowel oude als nieuwe werkvormen:

In Delftwijk is de Marokkaanse mannengemeenschap geactiveerd. Het is opvallend dat de mannen zich – in navolging van de vrouwen in de Moedercentra - steeds meer gaan manifesteren en richten op zelfontplooiing.

Op een bijeenkomst met 60 deelnemers zijn mannen van de 1e generatie migranten gekoppeld aan de 2e generatie met de vraag wat zij voor elkaar en voor de wijk zouden kunnen betekenen. Hieruit komt een vorm van buddyproject voort waarbij de jongere generatie de oudere gaat ondersteunen. Tot nu toe zijn er zo'n tien koppels gevormd waarbij de jongeren de ouderen 'door de samenleving gidsen': helpen bij formulieren, mee naar arts of instanties etc. En uiteraard de oudere zijn migratiegeschiedenis overdraagt op de jongere. Een permanente groep lijkt zich te ontwikkelen. Voorlopig biedt Moedercentrum (!) Noor voldoende ruimte voor dit initiatief. In Transvaal/Patrimonium heeft het opbouwwerk bewoners die een nieuwe wijkraad wilden vormen ondersteund. De wijkraad Schoten is het resultaat. Er werd een wijkshow georganiseerd waarvan de resultaten meteen de input vormden voor het nieuwe wijkcontract voor 2011.

In Oost is het verhalenproject 'Ontdek elkaars Wereld' in 2010 afgerond. Op heel verschillende manieren werden mensen in elkaars wereld betrokken. Verhalentellers brachten mensen bij elkaar tijdens de Reinaldaparkdag, kinderen maakten van tekeningen van hun eigen wereld placemats voor het kerstdiner in de wijk en op de Prinses Beatrixdreef werd een mozaïekbank gerealiseerd. Naast 50 ouderen en 70 volwassenen deden ruim 200 kinderen mee aan het project. In het project namen veel van de in Oost actieve organisaties deel: Bredeschool Parkrijk, Martin Luther Kingschool, Zuiderpolderschool, Nivon, De Hamelink, SportSupport en Reinaldahuis.

Ook in Oost werd na de experimentele periode in de Hamelink het Zorghuil-project onder de naam Buuv gelanceerd in de wijken Slachthuisbuurt, Parkwijk en Centrum. Hierbij worden zowel door personele bemiddeling door een 'zorgmakeelaar' als door een internetwebiste met een functie voor vraag- en aanbodmatching bewoners aan elkaar gekoppeld om 'diensten te ruilen'. Een dienst is doorgaans kortdurend en éénmalig, zoals helpen bij tuinonderhoud, een ritje naar het ziekenhuis of een klusje in huis. Elke koppeling is een draadje in het maatschappelijk weefsel. Buuv is een type activiteit die veel potentie heeft.

In de Slachthuisbuurt werden in de kleinschalige 'brede school' De Hamelink onder coördinatie van samenlevingsopbouw gemiddeld 8 activiteiten per week aangeboden. De activiteiten waren: beautybehandelingen, praten en breien, buurtmaaltijden, dartclub De Hamelink, kaarten maken, mozaïekcursus, tekenen en schilderen, kinderactiviteiten, computercursus, inburgering (met kinderopas), yoga en koekenbakkercursus. Aan deze activiteiten deden ongeveer 200 bewoners mee. Er waren gemiddeld 30 tot 50 bezoekers per dag aanwezig in De Hamelink. Hiermee is het verlangen van de wijkbewoners naar een kloppend hart in de buurt werkelijkheid geworden.

Schalkwijk

In Schalkwijk is het opbouwwerk actief in Boerhaavewijk, Europawijk en Meerwijk. Ook hier een mix van traditioneel welzijnswerk en nieuwe vormen.

In Boerhaavewijk is de werkgroep Groen actief, met verschillende activiteiten. In feite is 'groen' de noemer waar alles in het teken van ruimte, groei en ontwikkeling in ondergebracht kan worden. Concrete acties waren de Lentefrisactie met een rommelmarkt, vrijmarkt, plantjes en kinderactiviteiten. Met ongeveer 750 tot 1000 deelnemende bewoners.

Er zijn 2 groenschouwen gehouden die een lijst met aandachtspunten opleverde op het gebied van groenonderhoud. Het merendeel van de aandachtspunten is inmiddels opgepakt en opgelost via het overleg Dagelijks Beheer van de gemeente Haarlem. De overige aandachtspunten zijn meegenomen in verdere plannen van de gemeente Haarlem. De bewoners uit de werkgroep Groen monitoren de lijst.

Omdat veel bewoners uit Boerhaavewijk en Europawijk aangaven het gevoel te hebben dat er weinig te doen is in hun wijk, is besloten om samen met een werkgroep van bewoners en professionals uit de wijk een sociale kaart te maken. Een kaart die visueel aantrekkelijk oogt en een heldere weergave geeft van de verschillende activiteiten en voorzieningen in de Boerhaavewijk en Europawijk. Hierdoor is bij verschillende bewoners en ook partners het besef ontstaan dat er veel te doen is in deze wijken. De kaart is gepresenteerd tijdens de afsluiting van het wijkcontract van de Europawijk. Daarna is de kaart huis aan huis verspreid in de twee wijken.

In Europawijk organiseerde de bewonerswerkgroep Ontmoeten, bestaande uit 30 vrijwilligers, een hele reeks eenmalige activiteiten waarvan een aantal een jaarlijks terugkerend karakter heeft gekregen: Carnaval, Pasen, Straatspeeldag, 6 daagse Huttenbouwen, workshop mozaïekbanken, Midzomerfeest, Suikerfeest, Muziek in de wijk, Ontmoetingstuin, Halloween, Sinterklaas, 5 daagse Schaatsbaan en een Ouderendag. De activiteiten hebben

een groot bereik onder bewoners uit de wijk. Verschillende lokale winkeliers en sponsors hebben zich gecommitteerd aan de activiteiten door sponsoring in natura en geld.

Belangrijk was ook het project Wijk Op Plus. Het 'opplussen' van de wijk, tegengaan van vervuiling van de openbare ruimte, heeft effect gehad. Bewoners werden betrokken door portiekgesprekken, de Buurtbus werd ingeschakeld, extra schoonmaakrondes door de gemeente tot aan cameratoezicht om onrechtmatig grofvuil te dumpen op straat hebben flink effect gehad. Belangrijk is dat een deel van de bewoners is bereikt die weinig of geen binding met de openbare ruimte hebben en zich er niet voor verantwoordelijk voelden. Goede portiekgesprekken tussen burens hebben deze vaak culturele verschillen kunnen overbruggen.

In Meerwijk heeft het opbouwwerk in 2010 naast de ondersteuning van reguliere activiteiten heel hard gewerkt aan de voorbereiding van twee belangrijke projecten; De Kas en Connect. Beiden grotendeels gefinancierd door Pré Wonen. In de Kas worden verschillende deelprojecten opgezet die bewoners de mogelijkheid bieden om zich op sociaal economisch gebied verder te ontwikkelen. Hierbij gaat het met name om werk, scholing en netwerkverbreding. Voorbeelden van deelprojecten zijn huiswerkbegeleiding, beautysalon waar zzp'ers een plek kunnen huren en een internet-leercentrum. Beoogd wordt om ook vrouwen die getraind zijn in het Moedercentrum door te laten stromen naar een vorm van startend ondernemerschap. Binnen de Kas wordt veel gewerkt met stagiaires en vrijwilligers. Vooral de omvang van het project met een reeks van cofinanciers betekende veel werk.

Connect is een heel andere manier van vernieuwend opbouwwerk. In twee aandachtsbuurten in Meerwijk krijgen alle bewoners een voucher met een bepaalde waarde in de bus. Bij koppeling van meerdere vouchers tot één groter bedrag, met een goed voorstel, kunnen bewoners hun gewenste activiteit uitvoeren. Indien nodig helpt een buurtcoach (opbouwwerker) hen bij de voorbereiding en uitvoering. Het project startte nog in 2010 en de eerste resultaten in januari 2011 zijn boven verwachting. Buren gaan elkaar opzoeken om samen te werken aan verbetering voor de buurt. Circa 65 bewoners zijn bij het project betrokken geraakt.

Verder is er een eerste stap gezet om het nieuwe Meerwijkcentrum toch al op te pimpen tot een grand café-achtige plek voor de buurt. Studenten van Inholland hebben niet alleen de ideeën geleverd, maar ook grotendeels uitgevoerd. Dat leverde een stoere design-achtige 'look' op. De opening werd groots gevierd met een grote sportdag op het Da Vinciplein waar een grote groep studenten van een sportopleiding verschillende activiteiten heeft verzorgd.

Ouderenwerk

Het ouderenwerk van DOCK kent verschillende componenten:

1. Preventief huisbezoek bij 75-plussers.
2. Collectief aanbod ontmoetingsactiviteiten in de vorm van onder meer eettafels, zondagmiddagpodia.
3. Incidentele activiteiten, vaak in samenwerking met andere werksoorten
4. Cursusaanbod: niet exclusief gericht op ouderen, maar deelname door ouderen aan dit aanbod is groot.
5. Deelname aan WMO-loket.

Preventief Huisbezoek

Aangeschreven en benaderd in Noord plus Oost: 610; afgelegde huisbezoeken: 200.

Aangeschreven in Boerhaavewijk: 356; benaderd: 150; bezocht: 57.

Preventief huisbezoek houdt in dat getrainde vrijwilligers met een door de afdeling Onderzoek en Statistiek ontworpen enquête ouderen van 75 jaar en ouder interviewen om daarmee beleidsrelevante informatie te vergaren en tevens de ouderen te informeren over mogelijkheden voor steun en ontmoetingsactiviteiten. In bijzondere gevallen kan de ouderenadviseur van Kontext worden geïnformeerd met verzoek om nader onderzoek.

Ieder jaar selecteren wij een aantal wijken om het preventief huisbezoek uit te voeren. Aan de hand van een bestand uit de gemeentelijke basisadministratie schrijft de organisatie ouderen aan met informatie over het huisbezoek en verzoek tot medewerking. Daarna wordt telefonisch contact gezocht en zo mogelijk een afspraak gemaakt. In circa een derde van de gevallen volgt daadwerkelijk een afspraak.

In het afgelopen jaar zijn de ouderen in Delftwijk en de Amsterdamse buurten bezocht. Deze acties zijn bijna afgerond. In de Boerhaavewijk is een start gemaakt en is circa 25% van de ouderen aangeschreven en telefonisch benaderd. Door ziekte is het project hier enige tijd stil komen te liggen. In 2011 wordt een inhaalactie uitgevoerd. Ook is de respons vanuit de allochtone ouderen zeer laag en wordt ingezet op samenwerking met zorgcentra en zelforganisaties om hier een passende aanpak voor te ontwikkelen.

De ervaringen zijn positief: de ouderen die bereikt worden, werken graag mee en er wordt veel informatie binnengehaald. Op het gebied van doorverwijzing kunnen nog verbeteringen worden aangebracht. DOCK heeft het voornemen om vanaf 2011 op basis van geconstateerde behoefte na het eerste bezoek te onderzoeken of er behoefte is aan regelmatig vertrouwelijk bezoek door vrijwil-

ligers. Dit om sociaal isolement te voorkomen en ouderen te stimuleren tot activiteit.

Het aantal vrijwilligers dat de huisbezoeken aflegt is in 2010 toegenomen van 4 naar 11. Het trainen en ondersteunen van de vrijwilligers vergt veel inspanning. Ook op dit punt moeten nog verbeteringen worden bereikt.

Vaste ontmoetingsactiviteiten

Op vijf locaties organiseert DOCK - doorgaans in nauwe samenwerking met de zorginstellingen - 2 tot 6 keer in de week ontmoetingsactiviteiten met een huiskamerachtig karakter.

De deelname varieert sterk tussen de verschillende locatie van 8 in Nieuw Delftweide tot meer dan 40 in Nieuwe Meerwijk. Locatiegebonden factoren spelen hierbij een belangrijke rol. Hierbij is de inzet van vrijwilligers onmisbaar.

Eettafels

Op vier locaties organiseert DOCK eettafels voor zelfstandig wonende ouderen. Het sociale aspect, maar uiteraard ook gezondheid, zijn belangrijk. Zowel de variëteit in frequentie per week van één maal, tweemaal tot zelfs vijf maal per week als de deelname van 5 tot 25 deelnemers is groot. Factoren naast bekendheid spelen de aanwezigheid van andere voorzieningen hierbij een rol. Voor de deelnemers is dit aanbod van grote betekenis om zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Zondagmiddagpodia

Op twee locaties worden zondagmiddagpodia georganiseerd. In het Broederhuis één maal per kwartaal, in wijkcentrum Europawijk elke maand. Deelname schommelt van circa 15 tot 50, afhankelijk van het programma. Muziek en dansvoorstellingen zijn favoriet. Oost: Vier zondagmiddagpodia. Belangstelling loopt terug. Gemiddeld 15 bezoekers.

Traditionele activiteiten

Hoewel er vaak met enig dedain over traditionele activiteiten als bingo, filmvoorstellingen en bustochtjes worden gesproken, zijn dit type activiteiten voor de doelgroep heel erg belangrijk om het sociaal netwerk te kunnen

blijven onderhouden en bij de samenleving betrokken te blijven. In elk stadsdeel is op dit gebied een aanbod.

Incidentele activiteiten

Meer en meer wordt samengewerkt met opbouwwerk en kinderwerk om ouderen en jongeren met elkaar te betrekken. Heel vaak vinden dit soort activiteiten plaats zonder dat er veel ruchtbaarheid aan wordt gegeven, zoals wekelijks samen eten tussen schoolkinderen en ouderen van de dagbesteding De Hamelink, een 'cursus' biljarten voor kinderen door ouderen in Meerwijkcentrum en het KinderPersBuro in Noord waarbij kinderen ouderen over hun leven interviewen.

Cursusaanbod

DOCK organiseert jaarlijks zo'n dertig verschillende cursussen die weliswaar op de brede doelgroep van volwassenen gericht zijn, maar waar de ouderen door tijd en nabijheid de belangrijkste deelnemersgroep vormen. Het aanbod is divers van sport en beweging, yoga en nordic walking tot Engels, computercursussen, voorlichting over voeding, weerbaarheid en ontspanning door recreatieve activiteiten zoals tekenen en naailes.

Het aantal deelnemers varieert van circa 7 tot 30, sterk afhankelijk van het type activiteiten en de begrenzings in faciliteiten zoals het aantal beschikbare computers en begeleiders.

DOCK blijft dit aanbod in stand houden, niet alleen omdat er vraag naar is, maar vooral omdat we in de toekomst de permanente stroom deelnemers meer en meer willen gaan benutten als vindplaats voor vrijwilligers voor ouderenbezoek en klussenhulp. De ervaring leert dat mensen zich niet snel zelf melden, maar bij een vraag daartoe heel snel bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken. Dit vergt zowel van de vakkrachten als de professionals van DOCK een andere wijze van werken.

Het aanbod is door de jaren heen tamelijk stabiel gebleven. DOCK wil vanuit haar visie op het versterken van de regie van mensen op hun eigen leven onderzoeken of aanvulling van het aanbod met trainingen en coaching gericht op sociale netwerkontwikkeling in de vitale fase van de ouderdom aan een vraag tegemoet komt.

WMO-loket

DOCK heeft een actieve bijdrage geleverd aan de bemensing van het WMO-loket. Ouderenwerkers hebben in 2010 20 uur per week in het loket meege draaid, na training. Op zich is het zinvol dat medewerkers van DOCK via die route inzicht krijgen in de hulpvragen, zij het dat veel vragen zich sterk richten op maatschappelijke dienstverlening en schuldhulpverlening. Voor DOCK is 24 uur formatie een bijzonder forse inzet die ten koste gaat van andere te leveren prestaties.

Voor 2011 zal DOCK haar inzet terugbrengen en onderzoeken of andere werksoorten hierbij ingeschakeld kunnen worden, omdat de aanvankelijk druk op het loket door ouderen verschuift naar schuldhulpverlening. Echter, inmiddels is ook de schuldhulpverlening onderhevig aan organisatorische veranderingen. Tot helder is hoe een en ander uitpakt, zal DOCK een bijdrage aan het loket blijven leveren.

Overzicht aanbod cursussen in de wijkcentra met locaties en deelnemers

Yoga - maandag 1	Europawijk	12
Yoga - maandag 2	Europawijk	13
Yoga	Europawijk	10
Yoga	Europawijk	14
Boetseren/glasgraveren/schilder.	Europawijk	12
Koersbal	Europawijk	9
Internetcafé	Europawijk	inloop
Kienen		
Italiaans voor gevorderden I	Europawijk	8
Italiaans voor beginners	Europawijk	5
Italiaans voor gevorderden II	Europawijk	8
Italiaans voor beginners vervolg	Europawijk	4
Kennismaken m/d computer	Europawijk	10
Kennismaken m/d computer	Europawijk	9
Kennismaken m/d computer	Europawijk	6
Internet & e-mail	Europawijk	9
Internet & e-mail	Europawijk	7
Digitale fotobewerking	Europawijk	11
Zelfverdediging vr 55+ers (begin)	Europawijk	6
Drukpuntmassage (acupressuur)	Europawijk	9
Dansen	Meerwijk-C	22
Spaans voor gevorderden vervolg	Meerwijk-C	8
Spaans voor beginners	Meerwijk-C	10
Spaans voor gevorderden vervolg	Meerwijk-C	8
Spaans voor beginners vervolg	Meerwijk-C	6
Spaans voor gevorderden verv 2	Meerwijk-C	8
Tekenen/schilderen	De Ringvaart	12
Dameskoor Zanglust	De Ringvaart	33
Werken met speksteen	De Ringvaart	10
Workshop Tegelmozaïek	De Ringvaart	7
Sportinstuif	Spaarnehal	29
Tekenen/schilderen	Broederhuis	7
Engels voor gevorderden	De Fjord	10
Yoga - woensdag 1	De Fjord	14
Yoga - woensdag 2	De Fjord	14
Chi-yoga - donderdag 1	De Fjord	11
Chi-yoga - donderdag 2	De Fjord	7

Formatie per werksoort op basis van basissubsidie gemeente Haarlem

	Noord		Oost		Schalkwijk	
	totaal uren	totaal fte	totaal uren	totaal fte	totaal uren	totaal fte
Samenlevingsopbouw	1010	0,8	1210	1,0	1565	1,3
Ouderenwerk	700	0,6	700	0,6	710	0,6
Kinderwerk	600	0,5	600	0,5	700	0,6
Jongerenwerk	2730	2,2	1920	1,5	2900	2,3
Moedercentrum	1940	1,6	1370	1,1	3360	2,7
Cursusbureau	440	0,4	441	0,4	441	0,4
Beheer	2500	2,0	2900	2,3	7720	6,2
Totaal	9920	7,9	9141	7,3	17396	13,9
Totaal fte agogisch		5,9		5,0		7,8

Haarlem	Totaal
Samenlevingsopbouw	3,0
Ouderenwerk	1,7
Kinderwerk	1,5
Jongerenwerk	6,0
Moedercentrum	5,4
Cursusbureau	1,1
Vrijwilligersmanagement	0,8
Consulent diversiteit	1,0
Stedelijk jeugdwerk	0,8
Beheer*	10,5
Totaal	31,8

* inclusief 0,2 centraal beheer en uitleen

Colofon

Uitgave van DOCK Haarlem, mei 2011

Tekst: DOCK Haarlem
Fotografie: Petja Buitendijk en DOCK Haarlem
Ontwerp: Pressure Line
Druk: Paswerk Grafisch
Oplage: 200